

Studiehandledning

Att arbeta som personliga assistent
7,5 hp

VT 2019

Välkommen till delkursen!

Vi hälsar dig varmt välkommen till kursen! I denna kurs kommer du att möta olika kunskapsområden, lärare/forskare med olika inriktningar, forskningsbaserad litteratur och inte minst kollegor från andra kommuner och verksamheter. Vi hoppas att detta ska stimulera dig i din kunskapsutveckling, stärka dig i ditt arbete som assistent, bidra till nya perspektiv och inspirera till nya sätt att handla. En del av kursen består av föreläsningar men kursen kräver också eget arbete. Kurslitteratur ska läsas, uppgifter göras och diskussioner föras. Det är viktigt att du kommer väl förberedd till föreläsningar och gruppdiskussioner. Vi räknar med att du kan ta den tid som krävs och hoppas och tror att du, när kursen är slut, känner att det var värt ansträngningen.

I denna studieanvisning hittar du nödvändig information om kursens innehåll och uppläggning. Läs noga, har du frågor så hör av dig till kursansvarig eller respektive kurstillfälles lärare (kontaktuppgifter nedan). Vi ser fram emot en stimulerande kurs tillsammans!

Vänliga hälsningar
Magnus Tideman

Examinator och kursansvarig lärare

Magnus Tideman, professor i handikappvetenskap inriktning socialt arbete, Högsolan i Halmstad.
E-post: Magnus.Tideman@hh.se

Medverkande lärare

Ellen Backman leg. logoped och doktorand med inriktning handikappvetenskap, Högsolan i Halmstad.
E-post: Ellen.Backman@hh.se

Mia Jormfeldt, universitetslektor i socialt arbete, Högsolan i Halmstad.
E-post: Mia.Jormfeldt@hh.se

Lars Löow, refereringens särskilda utredare ang. översyn av yrket personlig assistans.

Karin Sääf-Göranzon, VD för Bambi och arbetsgivare för personliga assistenter.

Helena Taubner, språkvetare och doktorand med inriktning handikappvetenskap.
E-post: Helena.Taubner@hh.se

Pernilla Ouis, universitetslektor i socialt arbete, Högsolan i Halmstad, docent i hälsa och samhälle, Malmö Universitet.
E-post: Pernilla.Ouis@hh.se

Wenche Willumsen, egen erfarenhet av att leva med funktionsnedsättning och att ha assistans och arbetsleda personliga assistenter.

Kursens mål och innehåll

Kursen vänder sig till yrkesverksamma personliga assistenter. Funktionshinderpolitikens ambition är att främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning, bland annat genom stöd i form av personlig assistans. Kursens övergripande mål är att bredda och fördjupa kunskaperna om personlig assistans och öka förståelsen för uppdragets komplexitet med målsättningen att stärka personliga assistenter i deras yrkesroll. Kursens mål är även att fördjupa perspektivmedvetenheten och reflektionsförmågan för att på så sätt bidra till att skapa kunskapsbaserade förutsättningar för arbete inom funktionshinderområdet. Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- redogöra för teoretiska perspektiv och aktuell forskning inom funktionshindervetenskap.
- beskriva och analysera levnadsvillkor för personer med funktionshinder.
- granska och värdera samhällsutvecklingens inverkan på levnadsvillkoren för människor med funktionsnedsättning.

Färdighet och förmåga

- redogöra för och analysera professionsperspektiv, med särskilt fokus på kommunikation och bemötande, med relevans för yrkesrollen som personlig assistent.
- visa kunskap om och reflektera över yrkesrollen personlig assistent och dess komplexitet utifrån relevanta professions- och brukarperspektiv.
- reflektera över och diskutera lösningar på etiska dilemman som kan uppstå i mötet med brukare och anhöriga.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- diskutera och kritiskt reflektera över levnadsvillkor för människor med funktionsnedsättning utifrån självbestämmande och intersektionella perspektiv.
- diskutera och reflektera över personliga assistenters yrkesroll utifrån etiska perspektiv och teorier om makt och intersektionalitet.

Kursens innehåll bygger på ett mångvetenskapligt synsätt på funktionshinder. Kursen behandlar teoretiska perspektiv och centrala begrepp inom funktionshinderområdet och ger en översikt av aktuell forskning inom funktionshinderområdet med särskilt fokus på livsvillkor, välfärdsfrågor och studier inom området personlig assistans. Kursen tar även upp funktionshinder- och socialpolitiska mål, strategier och handlingsplaner, internationella konventioner och principer i relevant nationell lagstiftning, med särskilt fokus på aktuell utveckling. Ett särskilt fokus läggs vid personliga assistenters yrkesroll och dess komplexitet, vilket innefattar professionella relationer och förhållningssätt samt fördjupning av dilemman och utmaningar avseende självbestämmanderätt, makt, etik och bemötande. Därtill behandlar kursen professionella metoder för kommunikation och samtal samt metoder för brukarmedverkan och samverkan. Kursen tar även upp intersektionella perspektiv som genus, sexualitet, etnicitet, klass och ålder i relation till funktionsnedsättningar.

Upplägg och examinationer

Undervisning sker i form av föreläsningar, seminarier med gruppdiskussioner och ett avslutande opponeringsseminarium. För att erhålla högskolepoäng krävs examination. I denna kurs består den av tre delar: aktiv närvaro vid seminarier, skriftliga reflektionsuppgifter och en individuell skriftlig uppgift.

Blackboard

Högskolan i Halmstad använder sig av lärplattformen Blackboard för webbaserad undervisning och undervisningsstöd. Blackboard fungerar på både PC och Mac och med de allra flesta webbläsare som till exempel Firefox, Safari och Internet Explorer. Blackboard finns också som app för iPhone, Android och Windows phone. Ladda ned appen Blackboard Mobile Learn och sök sedan på Högskolan i Halmstad.

För att få tillgång till Blackboard så krävs det att du har ett Edu-id. Ett sådant kan du hämta så snart du är registrerad på kursen, via <https://eduid.se> och du hämtar själv ut kontot på <https://account.hh.se> Om du har praktiska frågor om Blackboard eller ditt Edu-id kan du kontakta helpdesk eller servicecenter via Högskolan i Halmstads hemsida <http://www.hh.se/>

I Blackboard hittar du information om kursen, schema och kursplan. Här laddar du även upp dina reflektionsuppgifter och din hemtenta när det är dags för inlämning. När du loggat in på kursen i Blackboard finner du all information om kursen under fliken *Kursinnehåll* i västermarinalen.. Du loggar in i lärplattformen med ditt studentkonto.

Adressen till inloggningssidan är <https://hh.blackboard> (om länken inte fungerar kan du kopiera den och klippa in den i ett webbfönster).

Kurslitteratur

Längre fram i denna studiehandledning återfinns en lista över den obligatoriska kurslitteraturen. Tanken är att du ska förbereda dig inför kurstillfällena genom att läsa kurslitteraturen. Av schemat framgår vilken kurslitteratur du bör läsa inför de olika tillfällena. Du ska även ta utgångspunkt i kurslitteraturen när du skriver reflektionsuppgifter och den skriftliga hemtentamen.

Kurstillfällen

Kursen har lagts upp genom fem kurstillfällen som består av *föreläsningar* och *seminarium med gruppdiskussioner* (plus ett examinationstillfälle). Vi som undervisar på kursen utgår från att du deltar vid samtliga kurstillfällen. För att bli godkänd krävs att du är med på fyra av de fem seminarierna samt examinationstillfället. Föreläsningarna kan ha ett mer traditionell upplägg med en föreläsare som presenterar teorier och aktuell forskning men innehåller även seminariemoment där du får diskutera och reflektera över situationer som kan uppstå i ditt arbete med stöd i det som tas upp under föreläsningarna och i kurslitteraturen. Oavsett upplägg ska föreläsningarna utgöra ett stöd för dig i dina studier.

Reflektionsuppgifter

Inför fyra av kurstillfällena ska du ha förberett dig genom skriftliga reflektionsuppgifter som ska diskuteras i mindre grupper. Av schemat framgår vad du ska ha förberett till de olika tillfällena. De skriftliga reflektionsuppgifterna ska omfatta ca 1 – 1,5 sida inklusive referenser och tydligt märkas med ditt namn och personnummer. Uppgiften lämnas in via Blackboard senast 2 dagar innan kurstillfället äger rum.

Skriftlig individuell hemtentamen

Du ska också skriva en individuell examinationsuppgift. Syftet med uppgiften är att du ska analysera livsvillkoren för personer med funktionsnedsättning samt reflektera över ditt arbete med utgångspunkt i kurslitteraturen och en intervju. Tanken är att du ska genomföra en intervju med en assistansmottagare, anhörig eller en personlig assistent och reflektera utifrån de olika teman som har tagits upp under kursen och som du har skrivit reflektionsuppgifter kring, nämligen etiska dilemman (inkl. maktrelationer), intersektionella perspektiv, kommunikation och bemötande. Det är viktigt att du väljer att intervjua någon som du själv inte har en relation till. För att hitta en lämplig person att intervjua kan du ta hjälp av kollegor eller andra kursdeltagare. Den person du intervjuar ska anonymiseras så att det inte är möjligt att identifiera personen.

Tänk på att det är lärandemålen på kursen som ska examineras, så det är viktigt att du tar utgångspunkt i dem när du skriver din uppgift. Du hittar lärandemålen i början av denna studiehandledning eller i kursplanen. Du måste genomgående utgå från kurslitteraturen när du skriver din uppgift. Det kräver att du har en korrekt referenshantering. Det vanliga systemet för referenshantering heter Harvard och du kan läsa mer om det i Guide till Harvardsystemet på Borås högskolas hemsida: <https://www.hb.se/Biblioteket/Skriva-och-referera/Guide-till-Harvardsystemet/> (om länken inte fungerar kan du kopiera den och klippa in den i ett webbfönster). Guiden finns även att ladda ned på Blackboard.

Den skriftliga uppgiften ska omfatta cirka 5-7 A4-sidor (exklusive försättssida med titel på arbetet och ditt namn och personnummer). Ytterligare instruktioner om hemtentan ges vid kursintroduktionen.

Opponering på hemtentamen

För att bli godkänd på kursen krävs att du även opponerar på en annan kursdeltagares arbete. Det innebär att även din skriftliga hemtentamen kommer att läsas av andra studenter inför ett *opponeringsseminarium*. Avsikten med seminariet är att du ska få kommentarer och synpunkter på din hemtentamen som du kan ta med dig i det vidare arbetet med texten inför den slutgiltiga inlämningen som är ungefär en vecka efter opponeringsseminariet.

Inför detta seminarium ska du läsa de andra studenters arbeten som ingår i din seminariegrupp. Du ska också förbereda en opponering på ett av dessa arbeten, vilket innebär att du ska presentera arbetet och leda en diskussion kring innehållet. När tidpunkten för inlämning passerat läggs ett opponentschema med gruppindelning upp på Blackboard. Därefter har du några dagar på dig att förbereda dig inför seminariet. Den sammanlagda tiden för opponeringen ska omfatta cirka 20 minuter. Opponenten ansvarar för att tiden disponeras väl.

Under seminariet gör opponenter först en kort sammanfattning av innehållet i arbetet hen har läst (ca 3-4 minuter). Därefter gör opponenter en genomgång av arbetet genom att ställa frågor och ge synpunkter till respondenten (författaren). Genomgången skall ske i dialog med respondenten (ca 10-12 minuter). Opponenten är ansvarig för att den viktigaste kritiken av arbetet kommer fram. Därför är det inte relevant att gå igenom hela arbetet från början till slut, utan börja med de viktigaste synpunkterna. Låt inte formaliafrågor, så som exempelvis stavfel, meningsbyggnadsfel eller referenshantering, ta så mycket tid. Lämna istället över en lista med sådana fel skriftligt, så det inte behöver ta tid från diskussioner på seminariet.

Slutligen ges ordet till övriga i seminariegruppen, som då har möjlighet att ställa frågor och diskutera ytterligare med författaren (3-4 minuter). Om det finns tid över ska opponenter ha förberett några mer generella diskussionsfrågor som är relaterade till ämnet för arbetet.

Som opponert förväntas du att:

- ✚ med egna ord sammanfatta den text du skall opponera på
- ✚ diskutera textens centrala frågor
- ✚ föra en konstruktiv och positiv dialog
- ✚ utforma diskussionsfrågor utifrån texten
- ✚ disponera den avsatta tiden för opposition väl (det viktigaste först)

Som respondent förväntas du att:

- ✚ diskutera innehållet i din text
- ✚ föra en konstruktiv dialog med opponerten

Högskolans åtgärder vid fusk

Fusk är inte vanligt, men det förekommer, och det är allvarligt. Därför vill vi informera dig om vad som händer när någon fuskar vid Högskolan i Halmstad. Det finns olika regler som ska förhindra missförstånd och det är viktigt att du följer dem. Bestämmelserna grundar sig på Högskoleförordningens 10 kap. och lokala föreskrifter.

Vid en skriftlig inlämning, hemtentamen eller uppsats använder du litteraturen aktivt, men du får inte skriva av text ur böckerna. De ska bara fungera som en utgångspunkt i dina resonemang. All litteratur som du använder dig av ska tydligt redovisas, som referens eller som citat. I löpande text måste du alltid ange varifrån du tagit texten och om du direkt skriver av text måste du ange det som citat. Du får aldrig använda eller skriva av annans text utan att ange källan. Lämna du in en tentamen där texten inte är producerad av dig personligen, och du inte anger detta, räknas det som fusk. Det räcker inte att ändra några ord eller tempus för att det ska räknas som en ny text. Du får inte skriva av någon annans arbete eller låta någon skriva i ditt namn.

Den som misstänker fusk ska anmäla det till rektor. Rektor ansvarar sedan för att ärendet utreds och att studenten får yttra sig över anmälningen. Det är också rektor som väljer att lägga ner utredningen, att varna studenten eller att låta Disciplinnämnden pröva fallet. I nämnden sitter rektor som ordförande och övriga medlemmar är en jurist som är eller har varit domare, en lärare och två studenter. Studerandeavdelningens chef utreder då fallet mer omfattande och låter den anklagade studenten förklara sig ännu en gång.

Disciplinnämnden kan välja att varna eller att avstänga studenten i högst sex månader. Avstängningen gäller normalt från den dag då nämnden tagit beslut och innebär att studenten varken får vistas i skolans lokaler eller tentera. Utbetalningarna från CSN stoppas. Den som vill överklaga en varning eller avstängning vänder sig till förvaltningsrätten.

Den skriftliga hemtentan plagiatkontrolleras i samband med inlämningen via Blackboard. Om det framgår att en hemtentamen innehåller delar som kan vara plagierade görs en anmälan till disciplinnämnden. Disciplinnämnden kontaktar och kallar studenten som har författat arbetet och tar efter en utredning beslut i ärendet.

Kursvärdering

Delkursen utvärderas skriftligt. Den skriftliga delkursvärderingen sker genom ett webbaserat kursvärderingsverktyg. Det innebär att du kommer att få en enkät skickad till din e-postadress en tid efter att kursen avslutats. Examinator sammanställer analys av kursvärdering samt återkopplar analys och förslag till utveckling av kursen till studenterna.

Kurslitteratur

Altermark, Niklas, Knutsson, Hans, & Svensson Chowdhury, Matilda. (2018). *Forskning om personlig assistans – en antologi*. KFO Personlig Assistans. Tillgänglig på nätet: https://assistanskoll.se/_up/FORSKNING-OM-PERSONLIG-ASSISTANS-EN-ANTOLOGI.pdf

Heister Trygg, Boel (2008). *Kommunikativ omvårdnad: om alternativ och kompletterande kommunikation för personer med demens, förvärvad hjärnskada och grav utvecklingsstörning*. Vällingby: Hjälpmedelsinstitutet

Hejlskov, Bo. (2018). *Problemskapande beteende vid utvecklingsmässiga funktionsbinder*. Lund: Studentlitteratur.

Persson, Margareta (2018). *Gamla synsätt spökar än: funktionsbinder genom tiderna*. Stockholm: Instant Book.

Skau, Greta Marie (2018). *Mellan maket och hjälp: om det flertydiga förhållandet mellan klient och hjälpare*. Stockholm: Liber

Söder, Mårten & Hugemark, Agneta (red.) (2016). *Bara funktionshindrad?: funktionsbinder och intersektionalitet*. Malmö: Gleerups Utbildning.

Referenslitteratur

Regeringskansliet (2019). *Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen*. SOU 2018:88. Tillgänglig på nätet: https://www.regeringen.se/48dbb0/contentassets/573c64721c9a43388b756b953d7c4d24/oversyn-av-insatser-enligt-lss-och-assistansersattningen-sou_2018_88.pdf

Detaljschema och förberedelser

Vecka	Tidpunkt/lokal/ föreläsare	Tillfälle/innehåll/förberedelse/kurslitteratur
v. 10	Onsdag 6/3 9.00-16.00 Sal 1:3 Magnus Tideman Helena Taubner	Tillfälle 1: Teoretiska perspektiv på funktionsnedsättning. Vid det första tillfället ges, förutom en kursintroduktion, en historisk tillbakablick kring synsätt på funktionsnedsättning och hur de har förändrats över tid samt teoretiska huvudperspektiv och begrepp inom funktionshinderområdet. Aktuell forskning inom funktionshinderområdet belyses. <i>Kurslitteratur:</i> - Persson, M. (2018). <i>Gamla synsätt spökar än: funktionshinder genom tiderna.</i> - Altermark m.fl. (2018). <i>Forskning om personlig assistans – en antologi.</i>
v.13	Måndag 25/3 9.00-16.00 Sal 1:3 Karin Sääf-Göransson Wenche Willumsen	Tillfälle 2: Professionsperspektiv på personlig assistens Vid det andra tillfället riktas fokus mot personliga assistenter och verksamheter som möter personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga. Frågor om samverkan/samarbete, konflikter och självbestämmande belyses. Det tas även upp perspektiv på etik och maktförhållanden i relationer mellan professionella och klienter. <i>Förberedelser (reflektionsuppgift 1)</i> Inför tillfälle 2 ska du ha identifierat och skrivit ned ett etiskt dilemma som har uppstått i relationen mellan dig som personlig assistent och assistansmottagare eller/och anhöriga. Det kan handla om en svårhanterlig situation eller komplicerade relationer med assistansmottagare och/eller anhöriga. Använd kurslitteraturen nedan för att skriva en reflektion kring dilemmat. Lämna in din skriftliga reflektion på Blackboard senast två dagar innan tillfället. Vid tillfället kommer ni att få diskutera reflektionerna i mindre grupper av kursdeltagare. <i>Kurslitteratur</i> - Persson, M. (2018). <i>Gamla synsätt spökar än: funktionshinder genom tiderna.</i> - Altermark m.fl. (2018). <i>Forskning om personlig assistans – en antologi.</i> - Skau, G. M. (2018). <i>Mellan makt och hjälp: om det flertydiga förhållandet mellan klient och hjälpare.</i>
v.17	Tisdag 23/4 9.00-16.00 Sal 1:4 Pernilla Ouis	Tillfälle 3: Intersektionella perspektiv på funktionsnedsättning Vid tredje tillfället står intersektionella perspektiv på funktionsnedsättning i fokus, vilket innefattar genus, sexualitet, etnicitet, klass och ålder. Dessa perspektiv tas, tillsammans med hedersförtryck, upp i relation till livsvillkor för personer med funktionsnedsättning och till yrkesrollen som personlig assistent. <i>Förberedelser (reflektionsuppgift 2)</i> Inför tillfälle 3 ska du, med utgångspunkt i kurslitteraturen nedan reflektera över intersektionella perspektiv i relation till situationer du har stött på i ditt arbete. Det kan vara situationer som relaterar till livsvillkor för klienter/brukare eller till andra omständigheter. Skriv en reflektionsuppgift med utgångspunkt i kurslitteraturen nedan som kan diskuteras i mindre grupper av kursdeltagare. Glöm inte lämna in din skriftliga reflektion via Blackboard senast två dagar innan tillfället. <i>Kurslitteratur</i> - Söder, M. & Hugemark, A. (red.) (2016). <i>Bara funktionshindrad?: funktionshinder och intersektionalitet.</i>
v.19	Torsdag 9/5 9.00-16.00 Sal 1:3 Mia Jormfeldt Ellen Backman	Tillfälle 4: Lagstiftning, insatser och kommunikation Vid det andra tillfället riktas fokus mot lagstiftning, insatser och metoder i verksamheter som möter personer med funktionsnedsättning. Det tas även upp perspektiv på kommunikation som är relevant för mötet mellan personliga assistenter, klienter och/eller anhöriga. <i>Förberedelser (reflektionsuppgift 3)</i> Inför tillfälle 4 ska du ha identifierat och skrivit ned en situation där kommunikationen med klienter/brukare eller/och arbetsgivare har brutit. Det kan handla om konflikter, komplicerade relationer eller utmaningar som uppstår utifrån brukarens kommunikationssätt och/eller kommunikationsförmåga. Använd kurslitteraturen nedan för att skriva en reflektion kring kommunikation. Vid tillfället kommer situationerna att diskuteras i mindre grupper av kursdeltagare. Glöm inte att lämna in din skriftliga reflektion via Blackboard senast två dagar innan tillfället. <i>Kurslitteratur</i> - Regeringskansliet (2019). <i>Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen. SOU 2018:88.</i> - Heister Trygg, B. (2008). <i>Kommunikativ omvårdnad: om alternativ och kompletterande kommunikation för personer med demens, förvärvad hjärnskada och grav utvecklingsstörning.</i>

v.22	Måndag 27/5 9.00-16.00 Sal 1:11 Lars Löw Magnus Tideman	Tillfälle 5: Personlig assistans och bemötande Under förmiddagen kommer refereringens särskilda utredare ang. översyn av yrket personlig assistans och berättar om sitt arbete. På eftermiddagen diskuteras lågaffektivt bemötande med utgångspunkt i kurslitteraturen nedan. <i>Förberedelser (reflektionsuppgift 4)</i> Inför detta tillfälle ska du med utgångspunkt i Hejlskovs bok om lågaffektivt bemötande reflektera över ditt eget bemötande i relation till assistansmottagare, anhöriga och kollegor. Vid tillfället kommer reflektionerna att diskuteras i mindre grupper av kursdeltagare. Lämna in din skriftliga reflektion via Blackboard senast två dagar innan tillfället. <i>Kurslitteratur</i> - Hejlskov, B. (2018). <i>Problemskapande beteende vid utvecklingsmässiga funktionshinder</i>.
v.35	Tisdag 27/8 Kl. 12.00	Inlämning av examinationsuppgift för opponering Examinationsuppgiften skickas in via Blackboard. Under eftermiddagen kommer ett schema för opponeringar inför den 3/9 läggas ut på Blackboard. Det innebär att någon av de andra deltagarna kommer att läsa och kommentera ditt arbete och att du kommer att opponera på en annan deltagares arbete. Efter det kommer du att ha ytterligare en vecka att göra ändringar i din uppgift inför den slutgiltiga inlämningen av uppgiften.
v.36	Tisdag 3/9 9.00-16.00 Sal 1:3 Mia Jormfeldt Helena Taubner	Tillfälle 6 – Examinande seminarium Vi det sista tillfället genomförs deltagarledda opponeringar på examinationsuppgifterna som lämnades in den 27/8, separat schema skickas ut. <i>Förberedelser</i> Inför det sista tillfället ska du förbereda en opponering på en annan deltagares examinationsuppgift.
v.37	Tisdag 10/9 Kl. 12.00	Slutgiltig inlämning av examinationsuppgift Examinationsuppgiften lämnas in via Blackboard.